

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Oto Kubeše a soudkyň JUDr. Radky Zahradníkové, Ph.D. a Mgr. Kateřiny Boudníkové ve věci

žalobkyně: **Bohemia Faktoring, a.s.**, IČO 27242617
sídlem Letenská 121/8, 118 00 Praha 1
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Karlem Goláněm, Ph.D.
sídlem Letenská 121/8, 118 00 Praha 1

proti
žalované: **M** **K**, narozená dne
bytem

o zaplacení částky 26 840 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu Praha - východ ze dne 9. 2. 2021, č. j. 34 C 23/2021 - 25

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích II. a III. potvrzuje.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem uvedeným v záhlaví uložil soud prvního stupně žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 26 840 Kč s kapitalizovaným zákonným úrokem z prodlení ve výši 409,50 Kč, zákonným úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky 8 000 Kč od 30. 11. 2019 do zaplacení, kapitalizovaným zákonným úrokem z prodlení ve výši 822,77 Kč a zákonným úrokem z prodlení ve výši 9,75 % ročně z částky 10 811,11 Kč od 30. 11. 2019 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Výrokem II. zamítl žalobu o zaplacení kapitalizovaného úroku ve výši 825,81 Kč, úroku ve výši 18,96 % ročně z částky 8 000 Kč od 30. 11. 2019 do

Shodu s prvopisem potvrzuje Ladislava Vlčková

zaplacení, kapitalizovaného úroku ve výši 1 688,26 Kč a úroku ve výši 19,52 % ročně z částky 10 811,11 Kč od 30. 11. 2019 do zaplacení. Výrokem III. uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 2 526 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně včasné odvolání, a to proti výroku II. s odůvodněním, že si smluvní strany v čl. 1.4 smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 21. 12. 2017, resp. smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 23. 3. 2018 sjednaly úrok ve výši 32,15 % ročně, kdy úroková sazba byla stanovena v závislosti na sjednané době trvání splátkového kalendáře, v daném případě tedy 60 týdenních splátek. Žalobkyně se nicméně v rámci svého práva rozhodla ze smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 23. 3. 2018 požadovat po žalované úrok za dobu od skončení sjednaného trvání splátkového kalendáře v nižší sazbě, než byla mezi smluvními stranami sjednána, a to právě pouze ve výši 18,96 % ročně a ze smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 21. 12. 2017 pouze ve výši 19,52 % ročně. Úrok byl mezi stranami sjednán na základě ustanovení § 2392 odst. 1 o. z. a v čl. 1.8 smluv je vyčíslen na dobu trvání smluvního vztahu (tj. od uzavření smlouvy do data poslední řádné splátky dle sjednaného splátkového kalendáře) za předpokladu, že splátkový kalendář bude ze strany žalované splácen řádně ve sjednané výši a včas. Jelikož však žalovaná nehradila sjednané splátky řádně a včas, úročí se dle smluvních ujednání neuhrazená jistina i po ukončení splátkového kalendáře, až do vypořádání veškerých závazků ze smluv, tj. až do úplného zaplacení jistiny. Úroky přitom představují cenu peněz, odměnu za užívání peněžních prostředků, s nimiž nemá věřitel možnost až do jejich vrácení disponovat. Je tak logické, že úplata za poskytnutí finančních prostředků věřiteli náleží až do úplného splacení jistiny. Úroky i úroky z prodlení přitom mohou být věřitelem požadovány vedle sebe, a to s ohledem na rozdílnou funkci těchto úroků. Vzhledem ke shora uvedenému má žalobkyně za to, že jí vůči žalované náleží právo na zaplacení sjednaného úroku z nesplacené jistiny až do jejího zaplacení. S ohledem na to žalobkyně navrhla, aby odvolací soud změnil výrok II. napadeného rozsudku tak, že žalované uloží povinnost zaplatit žalobkyni kapitalizovaný úrok ve výši 825,81 Kč, úrok ve výši 18,96 % ročně z částky 8 000 Kč od 30.11.2019 do zaplacení a kapitalizovaný úrok ve výši 1 688,26 Kč a úrok ve výši 19,52 % ročně z částky 10 811,11 Kč od 30.11.2019 do zaplacení.
3. Žalovaná se k odvolání nevyjádřila.
4. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které mu předcházelo, v intencích ustanovení § 212 věty první o. s. ř. ve výroku II. a závislém výroku III. podle ustanovení § 212a odst. 1, 5, 6 o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné.
5. Z obsahu spisu odvolací soud zjistil, že dne 25. 9. 2020 žalobkyně podala proti žalované žalobu na zaplacení částky 26 840 Kč s příslušenstvím s tím, že právní předchůdkyně žalobkyně, společnost Fair Credit International, SE a žalovaná uzavřely dne 23. 3. 2018 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které právní předchůdkyně žalobkyně poskytla žalované v hotovosti při podpisu smlouvy finanční prostředky ve výši 8 000 Kč. Žalovaná se zavázala poskytnuté finanční prostředky vrátit spolu s částkou 6 400 Kč představující součet kapitalizovaných úroků za půjčené peněžní prostředky za sjednanou dobu trvání smlouvy ve výši 1 600 Kč (s úrokovou sazbou dle tvrzení žalobkyně ve výši 18,96 % ročně dle čl. 1.4 smlouvy), odměny za administrativní činnost ve výši 1 600 Kč a nákladů na hotovostní inkaso splátek ve výši 3 200 Kč v 60 týdenních splátkách po 240 Kč, splatnost poslední splátky byla stanovena na 17. 5. 2019. Žalovaná nehradila sjednané splátky řádně a včas, kdy uhradila pouze částku 1 460 Kč. Právní předchůdkyni žalobkyně tak vzniklo právo uplynutím sedmidenní lhůty pro úhradu poslední splátky požadovat úhradu dlužné jistiny ve výši 8 000 Kč a dlužného poplatku ve výši 4 940 Kč včetně zákonného úroku z prodlení z nesplacené jistiny od 25. 5. 2019 do zaplacení a úroku ve výši 18,96 % ročně z nesplacené jistiny od 18. 5. 2019 do zaplacení. Právní předchůdkyně žalobkyně a žalovaná rovněž uzavřely dne 21.

12. 2017 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které právní předchůdkyně žalobkyně poskytla žalované v hotovosti při podpisu smlouvy finanční prostředky ve výši 12 000 Kč. Žalovaná se zavázala poskytnuté finanční prostředky vrátit spolu s částkou 9 600 Kč představující součet kapitalizovaných úroků za půjčené peněžní prostředky za sjednanou dobu trvání smlouvy ve výši 2 400 Kč (s úrokovou sazbou dle tvrzení žalobkyně ve výši 19,52 % ročně dle čl. 1.4 smlouvy), odměny za administrativní činnost ve výši 2 400 Kč a nákladů na hotovostní inkaso splátek ve výši 4 800 Kč v 60 týdenních splátkách po 360 Kč, splatnost poslední splátky byla stanovena na 14. 2. 2019. Žalovaná nehradila sjednané splátky řádně a včas, kdy uhradila pouze částku 7 700 Kč. Právní předchůdkyni žalobkyně tak vzniklo právo uplynutím sedmidenní lhůty pro úhradu poslední splátky požadovat úhradu dlužné jistiny ve výši 10 811,11 Kč a dlužného poplatku ve výši 3 088,89 Kč včetně zákonného úroku z prodlení z nesplacené jistiny od 22. 2. 2019 do zaplacení a úroku ve výši 19,52 % ročně z nesplacené jistiny od 15. 2. 2019 do zaplacení. Dne 29. 11. 2019 byly výše uvedené pohledávky právní předchůdkyně žalobkyně za žalovanou postoupeny na žalobkyni, postoupení pohledávek bylo žalované oznámeno. Před podáním žaloby vyzvala žalobkyně žalovanou k úhradě dlužné částky, kterou žalovaná ani přes tuto předžalobní upomínku neuhradila.

6. Žalovaná se ve věci nevyjádřila.
7. V řízení před soudem prvního stupně bylo zjištěno, že právní předchůdkyně žalobkyně, společnost Fair Credit International, SE a žalovaná uzavřely dne 23. 3. 2018 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které se právní předchůdkyně žalobkyně zavázala poskytnout žalované finanční prostředky ve výši 8 000 Kč a žalovaná se zavázala poskytnutou částku vrátit spolu s poplatkem ve výši 6 400 Kč vrátit, a to v 60 týdenních splátkách po 240 Kč. První splátka byla splatná do sedmi dnů od uzavření smlouvy, každá další splátka byla splatná vždy do konce následujícího týdenního období. Poplatek ve výši 6 400 Kč byl tvořen v částce 1 600 Kč úrokem, v částce 1 600 Kč administrativním poplatkem a v částce 3 200 Kč poplatkem za hotovostní inkaso splátek. Žalovaná stvrdila podpisem na smlouvě převzetí částky 8 000 Kč v hotovosti. V čl. 1.4 smlouvy byla stanovena výše úrokové sazby 32,15 % ročně při 60 splátkách. Zápůjční úroková sazba byla stanovena jako pevná po celou sjednanou dobu trvání smlouvy. Splatnost celého dluhu nastala splatností poslední sjednané splátky, tj. dne 17. 5. 2019. Právní předchůdkyně žalobkyně a žalovaná rovněž uzavřely dne 21. 12. 2017 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které se právní předchůdkyně žalobkyně zavázala poskytnout žalované finanční prostředky ve výši 12 000 Kč a žalovaná se zavázala poskytnutou částku vrátit spolu s poplatkem ve výši 9 600 Kč vrátit, a to v 60 týdenních splátkách po 360 Kč. První splátka byla splatná do sedmi dnů od uzavření smlouvy, každá další splátka byla splatná vždy do konce následujícího týdenního období. Poplatek ve výši 9 600 Kč byl tvořen v částce 2 400 Kč úrokem, v částce 2 400 Kč administrativním poplatkem a v částce 4 800 Kč poplatkem za hotovostní inkaso splátek. Žalovaná stvrdila podpisem na smlouvě převzetí částky 12 000 Kč v hotovosti. V čl. 1.4 smlouvy byla stanovena výše úrokové sazby 32,15 % ročně při 60 splátkách. Zápůjční úroková sazba byla stanovena jako pevná po celou sjednanou dobu trvání smlouvy. Splatnost celého dluhu nastala splatností poslední sjednané splátky, tj. dne 14. 2. 2019. Ze smlouvy o postoupení pohledávek ze dne 29. 11. 2019 včetně seznamů postoupených pohledávek soud prvního stupně zjistil, že výše uvedené pohledávky právní předchůdkyně žalobkyně byly postoupeny na žalobkyni, o čemž byla žalovaná informována přípisem ze dne 29. 11. 2019. Přípisem ze dne 7. 5. 2020 včetně podacího lístku ze dne 10. 5. 2020 bylo prokázáno, že žalobkyně vyzvala žalovanou před podáním žaloby k úhradě dlužné částky.
8. Soud prvního stupně zjištěný skutkový stav posoudil podle ustanovení podle § 2390 o. z. a § 2392 o. z. Dovodil, že mezi právní předchůdkyní žalobkyně a žalovanou byly podle § 2390 o. z. uzavřeny smlouvy o zápůjčce, na základě kterých právní předchůdkyně žalobkyně poskytla žalované finanční prostředky v celkové výši 20 000 Kč, žalovaná však svou povinnost poskytnuté finanční prostředky spolu se sjednanými poplatky vrátit nesplnila. Žalobkyni tak vznikl nárok na úhradu částky 26 840

Kč skládající se z dlužných jistin ve výši 18 811,11 Kč (8 000 Kč + 10 811,11 Kč) a dlužných poplatků ve výši 8 028,89 Kč (4 940 Kč + 3 088,89 Kč) i s požadovaným zákonným úrokem z prodlení z dlužných jistin za dobu od prodlení žalované. Z částky 8 000 Kč od 25. 5. 2019, tj. od marného uplynutí týdenní lhůty běžící od splatnosti poslední sjednané splátky) do zaplacení, přičemž za období od 25. 5. 2019 do 29. 11. 2019 (postoupení předmětné pohledávky) žalobkyně zákonný úrok z prodlení kapitalizovala částkou 409,50 Kč. Z částky 11 811,11 Kč od 22. 2. 2019, tj. od marného uplynutí týdenní lhůty běžící od splatnosti poslední sjednané splátky) do zaplacení, přičemž za období od 22. 2. 2019 do 29. 11. 2019 (postoupení předmětné pohledávky) žalobkyně zákonný úrok z prodlení kapitalizovala částkou 822,77 Kč. Soud prvního stupně tak přiznal žalobkyni výrokem I. žalobou požadovanou částku spolu se zákonným úrokem z prodlení. Pokud žalobkyně požadovala zaplacení kapitalizovaného smluvního úroku ve výši 825,81 Kč (ve výši 18,96 % z částky 8 000 Kč od 18. 5. 2019 do 29. 11. 2019), smluvního úroku ve výši 18,96 % ročně z částky 8 000 Kč za období od 30. 11. 2019 do zaplacení, kapitalizovaného smluvního úroku v výši 1 688,26 Kč (ve výši 19,52 % z částky 10 811,11 Kč od 15. 2. 2019 do 29. 11. 2019) a smluvního úroku ve výši 19,52 % ročně z částky 10 811,11 Kč za období od 30. 11. 2019 do zaplacení, soud prvního stupně v této části shledal žalobu nedůvodnou, neboť smluvní úrok nebyl srozumitelným a transparentním způsobem takto mezi účastníky sjednán. Žalobkyně odkazovala na čl. 1.4 smluv, z tohoto ustanovení dle názoru soudu prvního stupně nárok žalobkyně na smluvní úrok ve výši 18,96 % ani 19,52 % ročně z dlužné jistiny explicitně nevyplyvá (nestanoví se výslovně povinnost úrok s takto určenou sazbou zaplatit). Ze smluv samotných je naopak zřejmé, že smluvní úroky byly zakomponovány do poplatků a pro účely zjištění jejich konkrétní výše bylo využito právě ujednání v čl. 1.4 smlouvy. Žádné smluvní ujednání pak nestanoví druhotnou povinnost žalované jako dlužníka zaplatit navýšený úrok pro případ prodlení se splácením. Jiný výklad není možný, jelikož ve smlouvách samotných jsou úroky jednoznačně vyjádřeny pevnými částkami a odvození dalších úroků z čl. 1.4 smluv neodpovídá podle soudu prvního stupně tomu, jak by daným ustanovením průměrný spotřebitel porozuměl. Měla-li by být jiným ustanovením smlouvy či případně smluvními podmínkami založena další povinnost, pak musí být tato nová povinnost vyjádřena zcela jednoznačně a srozumitelně, což v projednávané věci nepochybně není splněno. Soud prvního stupně proto nárok žalobkyně na zaplacení dalšího smluvního úroku ve výši 18,96 % a 19,52 % ročně z dlužných jistin výrokem II. zamítl. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně podle § 142 odst. 3 alternativa první o. s. ř.

9. Odvolací soud doplnil dokazování o kartu zákazníka ze dne 21. 10. 2017, z níž zjistil, že v době uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 21. 12. 2017 byla žalovaná na mateřské dovolené, pobírala mateřskou ve výši 7 600 Kč a dále měla blíže nespecifikovaný další příjem ve výši 11 500 Kč. Její výdaje na nájemní bydlení činily 5 000 Kč a osobní výdaje 5 000 Kč. Splácela úvěr ve výši 25 000 Kč u [REDAKCE] splátkou ve výši 2 500 Kč. Z karty zákazníka ze dne 26. 3. 2018 odvolací soud zjistil, že v době uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 23. 3. 2018 byla žalovaná na mateřské dovolené, pobírala mateřskou ve výši 7 600 Kč a dále měla blíže nespecifikovaný další příjem ve výši 11 500 Kč. Její výdaje na nájemní bydlení činily 5 000 Kč a osobní výdaje 5 000 Kč. Splácela úvěr u právního předchůdce žalobkyně ve výši 12 000 Kč splátkou ve výši 1 620 Kč. V obou kartách zákazníka žalovaná uvedla, že žije v domácnosti se dvěma nezaopatřenými dětmi.
10. Pokud jde o zjištěný skutkový stav, i odvolací soud má tak za prokázané, že právní předchůdkyně žalobkyně, společnost Fair Credit International, SE a žalovaná uzavřely dne 21. 12. 2017 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které se právní předchůdkyně žalobkyně zavázala poskytnout žalované finanční prostředky ve výši 12 000 Kč v hotovosti v den uzavření smlouvy a žalovaná se zavázala poskytnutou částku vrátit spolu s poplatkem ve výši 9 600 Kč vrátit, a to v 60 týdenních splátkách po 360 Kč. První splátka byla splatná do sedmi dnů od uzavření smlouvy, každá další splátka byla splatná vždy do konce následujícího týdenního období. Poplatek ve výši 9 600 Kč byl tvořen v částce 2 400 Kč úrokem, v částce 2 400 Kč administrativním poplatkem a v částce 4 800 Kč poplatkem za hotovostní inkaso splátek. Žalovaná stvrdila podpisem

na smlouvě převzetí částky 12 000 Kč v hotovosti. V čl. 1.4 smlouvy byla stanovena výše úrokové sazby 32,15 % ročně při 60 splátkách. Zápůjční úroková sazba byla stanovena jako pevná po celou sjednanou dobu trvání smlouvy. Splatnost celého dluhu nastala splatností poslední sjednané splátky, tj. dne 14. 2. 2019. V kartě zákazníka ze dne 21. 10. 2017 žalovaná uvedla, že v době uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 21. 12. 2017 byla na mateřské dovolené, pobírala mateřskou ve výši 7 600 Kč a dále měla blíže nespecifikovaný další příjem ve výši 11 500 Kč. Její výdaje na nájemní bydlení činily 5 000 Kč a osobní výdaje 5 000 Kč. Splácela úvěr u [REDAKCE] ve výši 25 000 Kč splátkou ve výši 2 500 Kč. Právní předchůdkyně žalobkyně a žalovaná rovněž uzavřely dne 23. 3. 2018 smlouvu o spotřebitelském úvěru č. [REDAKCE], na základě které se právní předchůdkyně žalobkyně zavázala poskytnout žalované finanční prostředky ve výši 8 000 Kč a žalovaná se zavázala poskytnutou částku vrátit spolu s poplatkem ve výši 6 400 Kč vrátit, a to v 60 týdenních splátkách po 240 Kč. První splátka byla splatná do sedmi dnů od uzavření smlouvy, každá další splátka byla splatná vždy do konce následujícího týdenního období. Poplatek ve výši 6 400 Kč byl tvořen v částce 1 600 Kč úrokem, v částce 1 600 Kč administrativním poplatkem a v částce 3 200 Kč poplatkem za hotovostní inkaso splátek. Žalovaná stvrdila podpisem na smlouvě převzetí částky 8 000 Kč v hotovosti. V čl. 1.4 smlouvy byla stanovena výše úrokové sazby 32,15 % ročně při 60 splátkách. Zápůjční úroková sazba byla stanovena jako pevná po celou sjednanou dobu trvání smlouvy. Splatnost celého dluhu nastala splatností poslední sjednané splátky, tj. dne 17. 5. 2019. V kartě zákazníka ze dne 26. 3. 2018 žalovaná uvedla, že v době uzavření smlouvy o spotřebitelském úvěru ze dne 23. 3. 2018 byla na mateřské dovolené, pobírala mateřskou ve výši 7 600 Kč a dále měla blíže nespecifikovaný další příjem ve výši 11 500 Kč. Její výdaje na nájemní bydlení činily 5 000 Kč a osobní výdaje 5 000 Kč. Splácela úvěr u právního předchůdce žalobkyně splátkou ve výši 1 620 Kč. Ze smlouvy o postoupení pohledávek ze dne 29. 11. 2019 včetně seznamů postoupených pohledávek soud prvního stupně zjistil, že výše uvedené pohledávky právní předchůdkyně žalobkyně byly postoupeny na žalobkyni, o čemž byla žalovaná informována přípisem ze dne 29. 11. 2019. Přípisem ze dne 7. 5. 2020 včetně podacího lístku ze dne 10. 5. 2020 bylo prokázáno, že žalobkyně vyzvala žalovanou před podáním žaloby k úhradě dlužné částky.

11. Podle § 2390 o. z. přenechá-li zápůjčitel vydlužiteli zastupitelnou věc tak, aby ji užil podle libosti a po čase vrátil věc stejného druhu, vznikne smlouva o zápůjčce.
12. Podle § 2392 odst. 1 o. z. při peněžitě zápůjčce lze ujednat úroky. Totéž platí o zápůjčce poskytnuté v cenných papírech.
13. Podle § 2991 odst. 1 o. z. kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil. Podle odstavce 2 téhož ustanovení bezdůvodně se obohatí zvláště ten, kdo získá majetkový prospěch plněním bez právního důvodu, plněním z právního důvodu, který odpadl, protiprávním užitím cizí hodnoty nebo tím, že za něho bylo plněno, co měl po právu plnit sám.
14. Podle § 86 odst. 1 zákona č. 257/2016 Sb., zákona o spotřebitelském úvěru (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“) poskytovatel před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo změnou závazku z takové smlouvy spočívající ve významném navýšení celkové výše spotřebitelského úvěru posoudí úvěruschopnost spotřebitele na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací získaných od spotřebitele, a pokud je to nezbytné, z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Poskytovatel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet. Podle odstavce 2 téhož ustanovení poskytovatel při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele posuzuje zejména schopnost spotřebitele splácet sjednané pravidelné splátky spotřebitelského úvěru, a to na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele a způsobu plnění dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úvěru vyplývá,

že spotřebitelský úvěr má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebitele, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebitele vyplývá, že bude schopen splácet spotřebitelský úvěr bez ohledu na své příjmy.

15. Podle § 75 zákona o spotřebitelském úvěru je poskytovatel povinen provozovat svou činnost s odbornou péčí. Podle § 76 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel jedná čestně, transparentně a zohledňuje práva a zájmy spotřebitele.
16. Podle § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelského úvěru poskytne-li poskytovatel spotřebiteli spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 větou druhou, je smlouva neplatná. Spotřebitel může uplatnit námitku neplatnosti v tříleté promlčecí lhůtě běžící ode dne uzavření smlouvy. Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možnostem.
17. Právně je třeba obě uzavřené smlouvy posoudit nejen podle ustanovení § 2390 o. z., ale s ohledem na její spotřebitelský charakter i podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru ve znění pozdějších předpisů, účinného od 1. 12. 2016 s ohledem na to, že předmětná smlouva o zápůjčce byla uzavřena dne 21. 12. 2017, resp. 23. 3. 2018.
18. Odvolací soud má za to, že obdobně jako za předchozí právní úpravy obsažené v zákoně č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru, platné a účinné do 30. 11. 2016, je namístě se i nyní za účinnosti zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, z úřední povinnosti soudu zabývat (i bez námítky žalované) v případě spotřebitelské smlouvy o úvěru předně otázkou, zda ze strany právní předchůdkyně žalobkyně jakožto poskytovatele úvěru byla před vlastním uzavřením smlouvy splněna její zákonná povinnost zkoumat s odbornou péčí úvěruschopnost spotřebitele (žalované).
19. Je nutné připomenout, že povinnost věřitele zkoumat schopnost spotřebitele splácet sjednávaný úvěr je v zákoně stanovena nikoliv pouze na ochranu zadlužujícího se spotřebitele, ale současně též na ochranu dotčeného věřitele (v jehož prospěch je, aby spotřebitel, jenž se vůči němu úvěrově zavazuje, byl skutečně schopen svým závazkům dostát), i na ochranu všech dalších (i potenciálních) věřitelů dotčeného dlužníka, u nichž by řádné splácení jejich pohledávek daným spotřebitelem v případě jeho předlužení (další závazky), mohlo být ohroženo.
20. Zakotvením ustanovení § 86 zákona o spotřebitelském úvěru do právního řádu došlo k implementaci směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, podle níž musí věřitel před uzavřením smlouvy posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr (článek 8).
21. V daném směru bylo odvolacím soudem po doplnění dokazování k této otázce zjištěno, že právní předchůdkyně žalobkyně provedla hodnocení žalované pouze dle údajů uvedených samotnou žalovanou ve formuláři právní předchůdkyně žalobkyně označeném „Karta zákazníka“. V tomto formuláři o výdajích spotřebitele bylo vyplněno, že žalovaná měsíčně vydává 5 000 Kč na nájemní bydlení a výdaje spojené s bydlením (voda, energie, paliva), na splátky úvěru u [REDAKCE] částku 2 500 Kč, resp. u právní předchůdkyně žalobkyně částku 1 620 Kč a na další (blíže neoznačené) osobní výdaje částku 5 000 Kč. Tyto náklady žalované nebyly ničím dalším doloženy ani nebylo zřejmé, v jaké konkrétní výši (s ohledem na daný soubor různých jednotlivých položek) jsou tyto pravidelně podstatné výdaje na živobytí placeny. Nebylo tvrzeno ani doloženo o jaké další závazky žalované se jednalo, kdy chybí údaj o nesplacené výši ostatních úvěrů. U další položky formuláře nazvané „osobní výdaje“ byla uvedena pouze částka 5 000 Kč, aniž bylo zřejmé, o jaké výdaje se má jednat. Žalovaná dále v prohlášení uvedla, že má dvě nezaopatřené děti. V kategorii příjmů byla uvedena mateřská ve výši 7 600 Kč měsíčně a dále blíže nespecifikovaný příjem 11 500 Kč. Výpis z bankovního účtu soudu předložen nebyl.

22. Z listin označených žalobkyní k důkazu a založených ve spise nelze považovat za prokázané, že příjmy a výdaje žalované jako klienta její právní předchůdkyně byly náležitým způsobem zkoumány, a její úvěruschopnost tak byla řádně prověřena. Doklad o přiznání mateřské ani rozhodnutí o přiznání výživného avizované v kartě zákazníka nebyly doloženy, předložen nebyl ani výpis z účtu, z něhož by vyplývalo, jaké konkrétní měsíční výdaje žalovaná má. Pokud se tedy jedná o výdaje žalované, tak je zřejmé, že se právní předchůdkyně žalobkyně spokojila s pouhým vyplněním (některých) údajů do shora popsaného formuláře právní předchůdkyně žalobkyně k jejím výdajům a závazkům, a žádné další listiny od žalované dokládající její tvrzení nepožadovala, resp. alespoň nic v daném směru netvrdila ani nepředkládala. Přitom sama částka 5 000 Kč na bydlení zcela zjevně neodpovídá obvyklým výdajům na nájemní bydlení, včetně poplatků za služby poskytované v souvislosti s bydlením. Právní předchůdkyně žalobkyně si nevyžádala výpisy z účtu, ze kterých by bylo patrné, jaké konkrétní výdaje na bydlení a na služby spojené s bydlením žalovaná vynakládá a kolik činí další pravidelné měsíční výdaje žalované. Žalobkyně tak výdaje žalované blíže nezkontrolovala. Nezkontrolovala tedy, kde žalovaná bydlí, jaké konkrétní výdaje vynakládá na poplatky za služby poskytované v souvislosti s bydlením (voda, elektřina, příp. plyn), které lze doložit poměrně snadno (např. výpisem z účtu). Právní předchůdkyně žalobkyně nebyly zkoumány ani další běžné měsíční výdaje žalované jako např. na jízdné, platby mobilnímu operátorovi, záliby, ošacení, atd. Právní předchůdkyně žalobkyně si tedy vystačila jen s pouhým tvrzením žalované o výši mateřské a dalšího blíže nespecifikovaného příjmu. Neověření výdajů uváděných ze strany žalované právní předchůdkyně žalobkyně tak implikuje snahu o formální vykázání úvěruschopnosti spotřebitele, aniž by však byla patrná snaha o zjištění a posouzení reálné situace klienta za účelem optimalizace poměru příjmů a výdajů žalované tak, aby na požadovaný úvěr dosáhla.
23. Odvolací soud tak má s ohledem na popsany skutkový stav věci za to, že v daném případě nelze mít za splněnou povinnost právní předchůdkyně žalobkyně řádně (s odbornou péčí) posoudit úvěruschopnost žalované jako spotřebitelky na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací, resp. v daném případě i z databáze umožňující posouzení úvěruschopnosti spotřebitele nebo i z jiných zdrojů. Daná povinnost posoudit schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr je ukládána poskytovateli (žalobkyni), a to pod sankcí neplatnosti smlouvy v případě, že tak poskytovatel neučiní. Úvěr má být navíc poskytnut jen tehdy, pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že zde „nejsou důvodné pochybnosti“ o schopnosti spotřebitele splácet sjednané splátky. Tím poskytovatel úvěru plní i svou obecnou povinnost jednat čestně, transparentně a zohlednit (též) práva a zájmy spotřebitele. To nepochybně právní předchůdkyně žalobkyně nesplnila.
24. Z ustálené judikatury Krajského soudu v Praze (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2020 sp. zn. 22 Co 5/2020, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 19. 5. 2020 sp. zn. 22 Co 53/2020, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 sp. zn. 27 Co 143/2019) plyne, že pouze jazykový výklad právní úpravy účinné od 1. 12. 2016 a obsažené v ustanovení § 86 a § 87 zákona č. 257/2016 Sb. by (zejména vzhledem k druhé větě § 87 odst. 1) mohl nasvědčovat, že touto změnou došlo ke změně zákonného důsledku porušení kontinuálně stanovené povinnosti poskytovatele úvěru v tom směru, že jím bude nikoli absolutní, ale pouhá relativní neplatnost dotčené smlouvy, kterou, jako takovou, by měl soud zkoumat pouze k námitce spotřebitele.
25. Při výkladu a aplikaci právních předpisů však nelze pomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho kterého předpisu, ale je v něm třeba vždy nalézat i zásady uznávané demokratickými právními státy (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 5. 2009, sp. zn. I. ÚS 523/07). Mezi tyto náleží i zásada rovnosti a s ní související zásada ochrany slabší strany, jejímž projevem je i ochrana spotřebitele, vtělená do zvláštní úpravy spotřebitelských vztahů, která usměrňuje v oblasti soukromého práva uplatnění obecné zásady autonomie vůle. Nelze tedy vycházet pouze z toho, že žalovaná smlouvu uzavřela, a pokud jí podmínky smlouvy nevyhovovaly, nemusela ji s právní předchůdkyní žalobkyně uzavírat. Nelze současně tolerovat systematické

porušování či obcházení zákona ze strany poskytovatelů jen s poukazem na zásadu pacta sunt servanda s tím, že spotřebitel přístup poskytovatele na připraveném formuláři odsouhlasil. K výkladu právních norem Ústavní soud již v usnesení svého pléna ze dne 3. 4. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 92/06, zdůraznil, že „Obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém celku; povinnost soudů nalézat právo neznámená pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad“ (srov. též nálezy sp. zn. Pl. ÚS 21/96). Jinými slovy, soudy musí při své činnosti postupovat tak, aby interpretační a aplikační právní problémy řešily s maximální mírou racionality. Jestliže interpretace právní normy za použití jazykové metody výkladu vede k nerozumným výsledkům, zakládajícím neodůvodněnou nerovnost mezi subjekty, je na místě použít další výkladové metody, jako je metoda výkladu systematického, logického, teleologického či historického, které by přiměřeně korigovaly interpretační výsledky plynoucí ze základního, nikoliv však jediného, výkladu jazykového (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 č. j. 27 Co 143/2019 - 113).

26. Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, jímž se v této věci právní vztahy řídí, vychází ze zásady rovnosti stran, kdy fakticky nerovné postavení spotřebitele ve vztahu s podnikatelem je dorovnáváno dotčenou právní úpravou směřující k vyvážení této faktické nerovnosti, projevující se ochranou slabší strany. Při jeho výkladu je třeba si uvědomit, že spotřebitel je skutečně slabší stranou, a je tak vůči poskytovateli při uzavírání smlouvy znevýhodněn. Nemá na rozdíl od poskytovatelů před uzavřením smlouvy znalost oboru, dostatek profesionálních zkušeností, právní poradenství, účinný marketing, ekonomickou sílu, nemá možnost stanovovat si smluvní podmínky, když smlouvy bývají uzavírány jako adhezní, apod. Současně již z podstaty věci si peněžní prostředky ze spotřebitelského úvěru nejčastěji obstarávají takové osoby, které volných peněžních prostředků zpravidla nemají mnoho nazbyt, nebo je dokonce zcela postrádají, a jejich cílem je úvěr (někdy za každou cenu) získat. Svou schopnost úvěr splácet pak subjektivně často přeceňují a naopak podceňují rizika s jeho vzetím spojená. Také proto je zákonem povinnost posoudit úvěruschopnost spotřebitele před uzavřením smlouvy ukládána nikoli spotřebiteli samotnému, ale poskytovateli, od něhož se očekává, že k tomuto přistoupí jakožto profesionál v daném oboru s náležitou odbornou péčí a objektivitou. Pro naznačené nerovné postavení smluvních stran je tedy na místě tuto nerovnováhu účinně v případě sporu vyvažovat. Relativní neplatnost jako následek porušení právní úpravy na ochranu spotřebitele toto účinné vyvažování znemožňuje, ba naopak by se v jejím důsledku stala pouze relativní i celá zákonem stanovená ochrana spotřebitele jako taková. Bez toho, aniž by soud sám ex offio mohl přihlídnout k tomu, zda poskytovatel dostal své zákonné povinnosti, či zda naopak nastaly zákonné důsledky jejího porušení v podobě neplatnosti smlouvy o spotřebitelském úvěru, je ochrana spotřebitele touto úpravou zamýšlená pouze iluzorní (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 č. j. 27 Co 143/2019 - 113).
27. Tento náhled, odmítající relativní neplatnost jakožto nedostatečný nástroj ochrany spotřebitele, je dlouhodobě sdílen i judikaturou Ústavního soudu. Již v usnesení pléna Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 1/10, bylo zdůrazněno, že koncepci relativní neplatnosti spotřebitelských smluv chápe Ústavní soud jako nesouladnou i s českým ústavním pořádkem, konkrétně s principy rovnosti, přiměřenosti a právní jistoty, která je neslučitelná s podstatou a účelem takové právní úpravy, jež má být projevem zásady ochrany fakticky slabší smluvní strany (spotřebitele), v soukromém právu korigující uplatnění zásady autonomie vůle (viz bod 41. citovaného rozhodnutí).
28. Odvolací soud má tak za to, že rovněž v případě ustanovení § 86 a 87 zákona o spotřebitelském úvěru by použití pouze gramatického výkladu, jenž by v případě porušení povinnosti poskytovatele úvěru zkoumat (posoudit) úvěruschopnost spotřebitele dovozoval pouhou relativní neplatnost

následně uzavřené smlouvy, jednak znamenalo popření smyslu a účelu zákonné povinnosti zkoumání úvěruschopnosti vůbec, a jednak vedlo k výraznému snížení ochrany spotřebitele jako slabší strany, závislé nyní jen na jeho vlastní aktivitě. To ovšem nepochybně nebylo záměrem zákonodárce.

29. Je nutné též poukázat na důvodovou zprávu k zákonu č. 257/2016 Sb., ve které je v souvislosti s úpravou posuzování úvěruschopnosti uvedeno: „stanoví se najisto, že věřitel smí poskytnout spotřebiteli spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud výsledek posouzení úvěruschopnosti napovídá, že spotřebitel bude schopen spotřebitelský úvěr splácet. Jedná se o posílení principu zodpovědného úvěrování a posílení ochrany spotřebitele před praktikami vyskytujícími se na úvěrovém trhu, kdy jsou úvěry poskytovány nikoli s cílem jejich splacení, nýbrž s cílem dosáhnout zisku realizací zajištění poskytnutého spotřebitelem, přičemž věřitel předem počítá s možností, že dlužník nebude pravděpodobně schopen poskytnutý úvěr splácet.“ Z povahy věci, a rovněž s přihlédnutím k citované důvodové zprávě, smyslem institutu posuzování úvěruschopnosti spotřebitele před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru je vyhnout se situacím, kdy by úvěr byl poskytnut i osobám, u nichž by bylo lze důvodně pochybovat o tom, že budou schopny úvěr splácet. Účelem této úpravy je tedy především předejít případnému nezvladatelnému zadlužování těch spotřebitelů, kteří by mohli skončit ve spirále dluhů, předlužení a insolvence se všemi negativními důsledky s tím spojenými, včetně pádu spotřebitele a všech osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů, jejich přechodu do šedé ekonomiky atd., jak se nezřídkou u narůstajícího počtu dlužníků stává. V současné době jsou již nadto zřejmé negativní celospolečenské dopady ponechání vývoje spotřebitelských vztahů pouze na nikterak neomezené smluvní volnosti. Tyto celospolečenské souvislosti negativních sociálních důsledků předlužení spotřebitele s (prevenční) povinností posouzení úvěruschopnosti byly zmiňovány mj. i v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018. V uvedené právní úpravě se proto projevuje zájem na zachování veřejného pořádku, neboť uvedená pravidla a hodnoty jsou takového celospolečenského významu, že jejich porušení nelze akceptovat a právní jednání zjevně narušující veřejný pořádek má za následek jeho absolutní neplatnost, ke které soud přihlíží i bez námítky (§ 588 o. z.).
30. Pokud tedy záměrem zákonodárce v nové právní úpravě nebylo oslabení ochrany spotřebitele, ale naopak její posílení, není logický výklad změněné právní úpravy tak, že dosavadní následek neplnění povinností věřitele posoudit úvěruschopnost spotřebitele spočívající v absolutní neplatnosti smlouvy bude napříště posuzován již jen jako pouhá neplatnost relativní. Tento výklad činí ochranu spotřebitele podmíněnou vznesením námítky neplatnosti ze strany spotřebitele (navíc jen v omezené lhůtě), čímž ji relativizuje a zjevně oslabuje. Není tak v souladu nejen s uvedeným smyslem a účelem dané úpravy, ale ani v souladu s výkladem historickým, beroucím v potaz zásady, standardy a trendy v ochraně spotřebitele, včetně soudní judikatury, ale naopak dosavadní vývoj v této oblasti práva vrací o mnoho let zpět (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 č. j. 27 Co 143/2019 - 113).
31. Současně, pokud má právní úprava za cíl „posílení principu zodpovědného úvěrování“, je zřejmé, že věřitel musí být touto úpravou dostatečně efektivně motivován k řádnému plnění svých povinností, a to případně i stanovením účinných sankcí, a to i soukromoprávních. Pouhá relativní neplatnost (která s přihlédnutím ke své povaze nemusí být ani přes soudní projednání věci uplatněna a takto zohledněna), na rozdíl od neplatnosti absolutní, takovou účinnou sankcí zjevně být nemůže. Totéž platí pro případné veřejnoprávní sankce (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 č. j. 27 Co 143/2019 - 113).
32. Uvedenou interpretaci potvrzuje i rozsudek SDEU ve věci C-679/18, OPR-Finance, k předběžné otázce vznesené Okresním soudem v Ostravě právě k předmětné právní úpravě zákona o spotřebitelském úvěru, a shodné stanovisko v obdobné věci C-616/18, Cofidis. Soudní dvůr EU

ve věci OPR-Finance uzavřel, že „články 8 a 23 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. dubna 2008 o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS musí být vykládány v tom smyslu, že vnitrostátnímu soudu ukládají, aby z úřední povinnosti zkoumal, zda došlo k porušení předsmuvní povinnosti věřitele stanovené v článku 8 této směrnice, tj. povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele, a vyvodil důsledky, které z porušení této povinnosti vyplývají ve vnitrostátním právu, za podmínky, že sankce splňují požadavky tohoto článku 23. Články 8 a 23 směrnice 2008/48 musí být rovněž vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátní úpravě, podle níž se sankce za porušení předsmuvní povinnosti věřitele posoudit úvěruschopnost spotřebitele, tj. neplatnost úvěrové smlouvy ve spojení s povinností tohoto spotřebitele vrátit věřiteli poskytnutou jistinu v době přiměřené jeho možnostem, uplatní pouze za podmínky, že spotřebitel tuto neplatnost namítne, a to v tříleté promlčecí době.“

33. Možnost, aby soud sám rozhodl o nepoužití ustanovení vnitrostátního práva, jež by bylo v rozporu s právem Evropských společenství (tedy i o případném rozhodnutí contra legem) byla připuštěna i v již zmíněném usnesení pléna Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2011, sp. zn. Pl. ÚS 1/10 (srov. bod 34. a 35. uvedeného usnesení Ústavního soudu). Tehdy byla řešena právě otázka relativní neplatnosti, a to v ustanovení § 55 odst. 2 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. ve znění do 31. 7. 2010.
34. Výklad předmětného ustanovení § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanovícího důsledky porušení povinnosti posoudit úvěruschopnost spotřebitele, aby respektoval smysl a účel daného ustanovení (teleologický výklad), kontinuitu (historický výklad) a dosavadní vývojové trendy v dané právní oblasti (výklad z judikatury), a aby se současně jednalo o výklad eurokonformní, tak nepřipouští, aby důsledkem uvedeného porušení povinnosti věřitele (poskytovatele úvěru) byla pouhá relativní neplatnost. Zákonem stanovenou neplatnost, k níž v důsledku daného porušení dochází, je nutno chápat jako absolutní, k níž musí soud přihlídnout již z úřední povinnosti (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. 7. 2019 č. j. 27 Co 143/2019 - 113).
35. Veřejnoprávní souvislosti porušení povinnosti poskytovatele úvěru dostatečně zjišťovat poměry spotřebitele (kdy se poskytovatel dopouští správního deliktu, pokud nepostupuje řádně) byly nedávno připomenuty i v nálezů Ústavního soudu ze dne 26. 2. 2019, sp. zn. III. ÚS 4129/18. V uvedeném nálezů dokonce Ústavní soud při zdůrazněném významu a důležitosti předmětné povinnosti poskytovatele zabývat se úvěruschopností spotřebitele dospěl k závěru, že „Nezkoumá-li obecný soud, zda úvěrující při poskytnutí spotřebitelského úvěru prověřil schopnost úvěrovaného plánovaný úvěr splatit, zasáhne tím do základního práva spotřebitele na soudní ochranu zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.“ Rovněž aktuální judikatura Ústavního soudu tak stojí na tom, že by obecné soudy „měly poskytovatele úvěrů vést k přesvědčivému zkoumání toho, zda (budoucí) dlužník nebude mít zjevný problém svůj úvěr splatit.“
36. Odvolací soud má tedy s ohledem na vše shora uvedené za to, že v ustanovení § 87 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru stanovenou neplatnost smlouvy jakožto důsledek porušení povinnosti poskytovatele (řádně a s odbornou péčí) posoudit úvěruschopnost spotřebitele je nutno vykládat za použití ustanovení § 588 o. z. jako neplatnost absolutní, když dané porušení povinnosti poskytovatele odporuje zákonu a současně (zejména pro uvedené širší možné dopady porušení této povinnosti) zjevně narušuje veřejný pořádek. Soud je proto povinen zabývat se uvedenou otázkou i bez návrhu žalovaného spotřebitele.
37. V dané věci, jak bylo popsáno výše, právní předchůdkyně žalobkyně svou povinnost posoudit úvěruschopnost žalované řádně nesplnila. Jak bylo odvolacím soudem zjištěno, právní předchůdkyně žalobkyně si od žalované vyžádala pouze vyplnění formuláře „Karta zákazníka“, nicméně příjmy a podstatné výdaje žalované nebyly nijak blíže zjišťovány a ověřovány. Součástí

odborné péče poskytovatele úvěru je však i taková obezřetnost, která jej vede k nespolehání se jen na údaje tvrzené žadatelem o úvěr, ale i k prověření (požadavku na doložení) těchto tvrzení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2015, čj. 1 As 30/2015-39, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 3225/2015, použitelný i za účinnosti zákona č. 257/2016 Sb.). Pouhé vyplnění formuláře právní předchůdkyně žalobkyně nelze považovat za zákonem vyžadované posouzení s odbornou péčí „na základě nezbytných, spolehlivých, dostatečných a přiměřených informací“. V souladu se shora citovaným ustanovením § 86 odst. 2 zákona o spotřebitelském úvěru poskytovatel předmětné posouzení činí zejména na základě porovnání příjmů a výdajů spotřebitele, a dále způsobu plnění dosavadních dluhů. K tomuto porovnání však reálně vzhledem k nedostatku jakýchkoli podkladů k příjmům a výdajům žalované v daném případě nemohlo dojít. Obezřetnost a důslednost právní předchůdkyně žalobkyně při daném posuzování tak byla na místě i vzhledem k tomu, že se žalovaná nacházela na mateřské dovolené s dvěma nezaopatřenými dětmi.

38. Pro úplnost odvolací soud dodává, že další argumentace obsažená v odvolání žalobkyně vztahující se k dalším nárokům vyplývajícím z uzavřených smluv o zápůjčce, zejména úrokům jako úplatě za poskytnutí finančních prostředků, byla odvolacím soudem shledána vzhledem ke shora popsánému důvodu absolutní neplatnosti předmětných smluv, jako bezpředmětná.
39. Odvolací soud tak shrnuje, že neprokázala-li žalobkyně, že při sjednávání smluv o zápůjčce byla splněna zákonná povinnost posoudit úvěruschopnost žalovaného dlužníka, je třeba nahlížet na předmětné smlouvy o zápůjčce jako na absolutně neplatné (§ 87 odst. 1 věta první zákona o spotřebitelském úvěru ve spojení s ustanovením § 588 o. z.). Za stavu, kdy mezi účastníky nebyl sjednán platný závazek, se při vypořádání vztahu mezi nimi na místo obecných ustanovení o bezdůvodném obohacení uplatní speciální ustanovení § 87 odst. 1 věty poslední zákona č. 257/2016 Sb., podle kterého vzniká žalobkyni vůči žalované pouze nárok na vrácení poskytnuté jistiny. Žalobkyni tak nad rámec částky jí přiznané výrokem I. napadeného rozsudku (zahrnující též vzniklý úrok z prodlení) nic nepřísluší.
40. Nepochybil-li soud prvního stupně ani ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi účastníky, tak odvolací soud s poukazem na výše uvedené, rozsudek soudu prvního stupně ve výroci II. a III. potvrdil (§ 219 o. s. ř.) tak, jak uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
41. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto za použití ustanovení § 224 odst. 1 o. s. ř. v souladu s ustanovením § 151 odst. 1 věty před středníkem o. s. ř. podle ustanovení § 142 odst. 1 o. s. ř., když v odvolacím řízení úspěšně žalované žádné náklady této fáze řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně prostřednictvím Okresního soudu Praha - východ, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Praha 27. července 2021

Shodu s prvopisem potvrzuje Ladislava Vlčková

JUDr. Oto Kubeš v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ladislava Vlčková